

AMBLA VALLALEHT

Nr 8 (133)

SEPTEMBER 2004

SEPTEMBER Leelo Tungal

Astrites on pruunid
säljud,
floks on ammu roos-
tes.

Ruuge ranits rõõm-
salt välgub kooli
poole joostes.

Pinal kolksub killa-
kolla, asfalt paitab
päkki.

Küll on tähtis tunne
olla õpilane äkki.

Koolis tundma õpid
tõde, tead, mis hea,
mis paha.

Hoovis õpilase öde
nukralt vaatab ma-
ha...

TÄNA LEHES:

<i>Head uut kooliaastat</i>	1
<i>Naiste toetusgrupist</i>	2
<i>metsamajandamiska- vadest</i>	3
<i>Veemajanduskava eelnõust</i>	4
<i>Muudatustest pääste- teenistuses</i>	5
<i>Küladepäevast Amb- las</i>	6
<i>kindlustamisest</i>	7

HEAD UUT KOOLIAASTAT

**Ambla Vallavalitsus soovib kõigile väikestele ja suuretele edukat kooli-
aastat! Jõudu ning loovust õpetajatele! Head uut õppeaastat!**

Tänaseks päevaks on uus õppeaasta meie haridusasutustes juba mõnda aega kestnud. Lapsed on jõudnud ennast uude rolli sisse elada ning õpetajad ehk ka juba esimesed hinded ja hinnangud anda.

Siinkohal tahan aga vaadata pisut tagasi kevadiste riigieksamite tulemustele ning pakkuda mõtteainet koolide lõpetajatele, õpetajatele ja lastevanematele.

Kõigepealt tuletaks meelde vanasõna, mis ütleb: " Ükski meister pole kuulus omal maal." Sageli kuulduv halvustavaid märkusi valla koolide aadressil, mis ei andvat väärilist haridust, millega edasistes õpingutes toime tulla. Julgen siinkohal jääda eriarvamusele ning numbritele tuginedes kummutada mõne eksliku stamparusaama. Selliseks arusaamaks aga on kujunenud, et Tapa Gümnaasium on tugevam ja annab parema hariduse kui Aravete Keskkool. Eriti on levinud selline arvamus Ambla kandis, kus 9. klassi lõpetanud valivad haridustee jätkamiseks Tapa Gümnaasiumi. Siinkohal aga toon tabelis tegelikud riigieksami tulemused kahel viimasel aastal:

Õppeaine	Aravete 2004	Keskkool 2003	Tapa 2004	Gümnaa- sium 2003	Eesti 2004	keskmine 2003
Eesti keel	65,8	53,95	48,00	50,00	54,66	55,20
Matem	39,50	32,4	51,38	43,63	56,83	51,78
Inglise keel	56,63	58,22	58,88	57,13	66,92	64,43
Bioloogia	48,80	53,75	46,89	50,50	58,77	59,01
Keemia	39,00	56,00	50,00	36,50	66,16	66,12
Ajalugu	61,6	58,43	34,50	37,50	58,67	54,85
Saksa keel	60,75	77,5	53,5	36,00	69,52	72,30

Tähelepanelik lugeja märkab kohe, et pole see naabrite tase parem midagi. Pigem tuleks arvata vastupidist. Eriti tugevad on Aravete Keskkooli tulemused just humanitaarainetes. Keemias on kõikumised suured ja matemaatikas tuleks tugevamat tööd teha, et jõuda Vabariigi keskmisele järele.

Tahan siinkohal rõhutada ka perele ja eriti noorele laskuvat lisakoormust, mis kaasneb minekuga kooli kodukohast kaugemal. Ei ole ju lihtne leida lisaraha bussisõiduks või aega varasemaks tõusmiseks ning hilisemaks kojujõudmiseks. Selline vaev ja kulu tasuvad ära ainult juhul kui noore

Riigieksamite tulemused tunduvalt ületaksid Vabariigi keskmisi.

Ka valla seisukohalt on selline käitumine vastutustundetu. Iga väljapoole valda õppimaläinu viib endaga kaasa pearaha, mis 2003/2004 aastal oli umbes 9500.- krooni, lisaks maksis vald igale väljapool valda õppivale lapsele kohalikku eelarvesse õpilaskoha tegevuskulu. Kokku siis ca 10 000.- krooni viis iga selline laps endaga kaasa, mis oleks võinud jääda kohapealse hariduse edendamiseks. 2004. aasta vallaelarves on kooli kohamaks teis-

tele omavalitsustele 300 000.- krooni.

Laste arv koolides väheneb. Iga lapse kadumine meie klassiruumidest jätab tuntava jälje ka valla rahakotile. Seepärast on oluline, et meie põhikoolide lõpetajad jätkaksid võimalikult rohkem oma õpinguid Aravete Keskkoolis.

See on vist ka üks väheseid võimalusi Amblas kool säilitada.

Vello Teor vallavanem

SA EI OLE ÜKSI-TOETUSGRUPP NAISTELE

Vägivald on alati ebaõiglane tegu, mida keegi ei ole ära teeninud. Paarisuhtevägivald on kuritegu, millel ei ole õigustust ja millega ei saa leppida.

OOTAME SIND TOETUSGRUPPI KUI:

- Tunned lootusetust ja Sa ei tea kuidas edasi elada;
- Tahad oma probleemist rääkida;
- Tahad kohtuda inimestega, kes on olnud sarnases olukorras;
- Soovid leida oma olukorrast väljapääsu

Halba ei ole inimeste vahel, vaid inimeste sees. Vägivald purustab terve elu, samuti lastel ja on ka enamasti tapmiste põhjuseks.

Perevägivald tekitab mitmesugust abi vajadust.

KÄITUMUSLIK (ema jaksamine, kodutööde abi, laste päevahoid, majandusliku toe tarve)

MEDITSIINILINE/TERVISHOIUABI (haiglaravi, nõuandlad, kriisihooldus, laste-ja noortepsühhiaatria)

PSÜHHOSOTSIAALNE/TERAPEUTILINE

Kui esmased asjad on tehtud, võib pöörduda psühholoogi või pereterapeudi poole

POLITSEI (kodukutse, eeluurimine)

JURIIDILINE (õiguslik menetlemine, abielu lahutus-või kooselulõpetamisprotsessi algatamisavaldused, kahjustuste korvamine, lapse hooldusõiguse ja kokkusaamisõiguse määramine, elatusrahad, abieluvara küsimused)

Aastas saab Eestis vägivalla tõttu vigastada 44 000 naist, neist 6 000 saab raskeid või eluohtlikke vigastusi. Samuti on väga levinud vaimne vägivald.

Naine provotseerib meest vägivallatsema oma virisemise ja näägutamisega“ on müüt, mis eeldab, et mees on perekonnapea ning tal on õigus teisi pere liikmeid füüsiliselt karistada. Selle müüdiga veeretatakse perevägivalda süükoorem naise peale ja mehel võetakse ära vastutus toimepandud kuriteo eest. Paraku näitavad ka uuringud, et lapsed ei

jää vägivaldsetes kodudes vägivallast puutumata. Perevägivalda õigustab ka arusaam, et see on elukaaslaste omavaheline asi, mille nad peavad kõrvalise sekkumiseta lahendama. Selline müüt takistab perevägivalda tunnustamist ühiskondliku probleemina, mille lahendamiseks tuleb välja töötada riiklik poliitika.

Vägivald ei piirdu üksnes ohvrite tervisekahjustustega, vaid mõjub ka noortele, kes peavad üles kasvama hirmu ning vägivalda õhkkonnas.

Vaatamata raskustele oleme leidnud toetajaid, kelle abi aitab meil avada alates 07. septembrist toetusgruppi naistele.

Toimumise aeg saab olema teisipäeviti kella 18-20, grupist osavõtjale teatatakse toimumise koht kontaktisiku kaudu. Kontaktisikud: Kaja Kangur (MTÜ Kirilill Rakvere Lastekodu, sotsiaaltöötaja)- e-mail: kaja.kangur@mail.ee, Anne Terner-Boiko (Tapa Gümnaasium, sotsiaalpedagoog)- e-mail: anne.ternerboiko@tapa.ee, mob 55 608 717; läbinud paarisuhtevägivalda all kannatavate naiste tugigruppide vedajate koolituse september 2003 ja mai 2004 Eesti Sotsiaalprogrammide Keskuse poolt.

Korraldaja: MTÜ Tapa Ettevõtlike Naiste Klubi
Üritust toetavad: Eesti Sotsiaalprogrammide Keskus, Tapa Linnavalitsus ja allasutused
Läbirääkimised on käimas augustis-septembris sotsiaalosalakonna, politsei, prokuratuuri ja nõustamiskeskusega, samuti Saksi ja Lehtse valla sotsiaaltöötajatega.

Esialgu on grupi suhtluskeeleks eesti keel, vastavalt vajadusele soovime tulevikus avada ka vene keelel põhineva grupi, kelle tulevast eestvedajat loodame kohata enda grupi liikmete hulgast.

Grupijuhid Kaja ja Anne

Metsamajandamiskava- muudatused seadusandluses

Metsamajandamiskava kohustuslikkusest...

Vastavalt Metsaseaduse muudatusele muutub metsamajandamiskava kohustuslikuks. Seaduse järgi koostatakse metsamajandamiskava maale, mis on metsamaana maakatastrisse kantud. Erandina koostatakse metsamajandamiskava maale, mis on maakatastrisse kantud mõne muu maakategooriana, näiteks: muu maa, looduslik rohumaa vms., juhul kui maa on puittaimestiku kasvukoht pindalaga 0,5 ha või enam ning vastab vähemalt ühele alljärgnevatel kirjeldustel:

- seal kasvavad puud kõrgusega vähemalt 1,3 m ja puuvõrade liitusega vähemalt 30 protsenti
- seda majandatakse puidu ja teiste metsasaduste saamiseks või seal säilitatakse puittaimestikku Metsaseaduses nimetatud viisidel kasutamiseks, näiteks looduse kaitseks, keskkonnakaitseks, sanitaarkaitseks, rekreatsiooniks, teadus- ja õppetööks, jahinduseks või riigikaitseks.

Metsaseadust, sellest tulenevalt ka metsamajandamiskava koostamise kohustust, ei rakendata:

- parkides, haljasaladel, marja- ja viljapuuaedades, puukoolides, dendraariumides, kuni 20 m laiustes raudtee-, maantee- ja põllukaitsehekides ja -ribades, puude ja põõsaste istandustes ning veejuhtmete kaitseribades
- maatükil, kus projekteerimistingimused või detailplaneering näevad ette metsa majandamisest erinevat maakasutust
- eraomanikule kuuluval metsamaana maakatastrisse kandmata maal, kus puittaimestiku keskmine vanus ei ületa 20 aastat.

Metsaseaduse järgi ei laiene metsamajandamiskava koostamise kohustus kinnistule, kus metsa pindala on kuni 2 (kaks) hektarit.

Metsakorraldaja...

Metsakorraldustöid võib teha metsakorraldustööde tegevusluba omav isik. Siinkohal on oluline teada, et tunnustatud (tunnistusega) metsakorraldaja ning seaduses nimetatud metsakorraldustööde tegevusluba omav isik on erinevad isikud. Käesolevast aastast alates kvalifitseeritakse Eestis ka metsakorraldajaid ehk taksaatoreid ning tunnustatud metsakorraldaja on isik, kes on sooritanud metsakorraldaja eksami ja katsetöö ning kellele on Eesti Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskuse poolt välja antud tunnistus, mis tõendab metsakorraldaja eksami ning katsetöö sooritamist. **Metsakorraldustööde tegevusluba omav isik on juriidiline isik, üldjuhul era- või riigiettevõtte, kellele on väljas-**

tatud Eesti Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskuse poolt metsakorraldustööde tegevusluba, mis annab õiguse teha metsakorraldustöid.

Metsamajandamiskava koostamine ning välja andmine on üks osa metsa korraldamisest. Metsa korraldamise osad on veel metsa inventeerimine ning metsa majandamise hindamine. Metsakorraldustööde loa võib loa andja kehtetuks tunnistada kui loa omaja on korduvalt või oluliselt rikkunud metsakorraldustöödele esitatavaid nõudeid. Tunnustatud metsakorraldajate nimekiri ning tegevusloaga metsakorraldusettevõtete nimekiri on nähtav Eesti Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskuse interneti kodulehel aadressil: <http://www.metsad.ee>

Metsamajandamiskava...

Metsamajandamiskava koostatakse riigihangete kaudu eelarve võimaluste piires. Riigihangete korraldatakse 1 kord aastas ning metsamajandamiskavad koostatakse korraldamata kinnistutele valikuliselt. Metsamajandamiskava koostamise võib tellida ja selle eest tasuda ka erametsaomanik, sellisel juhul on tulemus kiirem ning vahetum. Metsa majandamiseks koostatakse metsamajandamiskava riigile mittekuulavas metsas kinnistute kaupa, riigile kuulavas metsas metskondade või muude majandamisüksuste kaupa. Metsamajandamiskava koostatakse vähemalt iga kümne aasta järel. Metsaomanikul on õigus teha omapoolseid täiendavaid ettepanekuid metsamajandamiskava sisu osas, hüvitades selleks tehtava lisatöö kulutused. Kaitsealal paikneva metsamajandamiskava koostab metsakorraldustööde teostaja kaitseala valitsejaga. Metsamajandamiskava sisaldab vähemalt:

- metsamaa plaani koos metsa kirjeldusega ja metsaosade seotust ümbritseva situatsiooniga
- õigusaktist või planeeringust tulenevaid metsa majandamise kitsendusi, kasutamise eesmäärke ja neile vastavaid metsakategooriaid, metsa kasutamise viise ja neid soodustavaid metsa majandamise võtteid
- kaitse- ja tulundusmetsas maksimaalselt lubatavat uuendus- ja harvendusraie mahtu ning raiekõlblike metsaosade loetelu
- püsimeetsana majandamiseks sobivate metsaosade loetelu ja neis maksimaalselt lubatavat valikraie mahtu
- metsa uuendamise, metsamulla vee- ja toiterezümi reguleerimise

metsakaitse ja metsateede ehitamise ning valgustus- ja sanitaarraie tegemise soovitusi

- bioloogilise mitmekesisuse elementide kirjeldust ja nende säilitamise abinõusid
- hinnangut metsa senisele majandamisele

Lisaks on metsamajandamiskava tiitellehel kohustuslik eraldi ära näidata planeeritud uuendus- ning hooldusraiate maht ning välitööde teostaja ning metsaomaniku andmed.

Metsamajandamiskava kehtestamisest...

Metsamajandamiskavad kehtestab Eesti Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus. Kehtestamisel kontrollitakse metsamajandamiskava ja inventeerimisandmete vastavust õigusaktidele. Valikuliselt kontrollitakse välitöödel kogutud andmeid. Otsus metsamajandamiskava kehtestamise või kehtestamata jätmise kohta tehakse 1 kuu jooksul ning otsus tehakse teatavaks 7 päeva jooksul. Seega võib maksimaalselt kehtestamine aega võtta u. 5 nädalat. Kehtestatud metsamajandamiskava koostamiseks kasutatud inventeerimisandmed koos kavandatud metsamajandusliku tegevusega ja metsakaardi andmed kantakse metsaregistrisse ning metsamajandamiskava kehtestamise otsuses märgitakse eraldi ära lubatavate raiete maksimaalsed mahud raieliikide lõikes.

Metsaomaniku õigused...

Metsaomanikul on õigus teha enne Metsaseaduse § 7 2004. aasta 28. jaanuari redaktsiooni jõustumist (s.o. enne 07. märtsi 2004.a.) esitatud metsateatises kavandatud ja asukohajärgse keskkonnateenistuse poolt mittekeelatud raieid kuni 2004. aasta 31. detsembrini. Uuendatud on ka metsateatiseta raiumise tingimusi: ilma kinnistu asukohajärgse keskkonnateenistuse loata (metsateatiseta) võib füüsilisest isikust metsaomanik raiuda tuuleheite, tuule- ja lumemurru puid juhul, kui neid on eraldusel alla 5 protsendi eralduse tagavarast või raiuda metsamaa iga hektari kohta aastas kolm tm puitu, kui raiutava puidu üldkogus ei ületa kinnistu kohta 15 tm aastas. Samuti on metsaomanikul õigus esitada protest metsamajandamiskavas kirjeldatud takseerandmete osas igal hetkel metsamajandamiskava kehtivuse

ajal (10 aastat), mil erinevused ilmnevad. Protest tuleb esitada Eesti Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskusele.

Tasub teada...

Samuti teavitab metsaomanik metsateatisega kinnistu asukohajärgset keskkonnateenistust:

- metsa uuendamisest, metsakuivendussüsteemide ja -teede ehitamisest ning uuendamisest 15 tööpäeva enne nimetatud töödega alustamist
- metsakahjustustest kohe pärast seda, kui omanik sai teada või pidi teada saama metsa kahjustamisest

Metsaomanik tohib alustada metsateatises lubatud raieid pärast keskkonnateenistusele metsateatisega tagasisaamist. Lubatud raieid tohib teha ühe aasta jooksul metsateatises esitajale kättetoimetamisest arvates.

Karistumäärad...

- Metsa, puude või põõsaste ebaseadusliku raiumise, hävitamise või muul viisil kahjustamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut või arestiga. Trahviühik on rahatrahvi baassumma, mille suurus on kuuskümmend krooni.
- Metsa uuendamise, kasvatamise, kasutamise või metsakaitse nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.
- Metsateatises esitamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.
- Kasvava metsa raieõiguse või metsamaterjali üleandmisel või metsa raieks andmisel seaduslikkuse tõendamise või selle kontrollimise kohustuse rikkumise eest või kasvava metsa raieõiguse või metsamaterjaliga sooritatavate tehingute eeskirjade rikkumise eest karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

Keskkonnajärelevalvet teostavad Keskkonnainspeksioon, Maa-amet ja kohalik omavalitsusorgan või -asutus.

Meelis Kasemaa

GSM 51 64 066

Metsanõustamise OÜ

info@taks.ee

<http://www.taks.ee/>

Pärnu alamvesikonna veemajanduskava eelnõu avalik väljapanek

1. septembrist 30. novembrini toimub Pärnu alamvesikonna veemajanduskava eelnõu avalik väljapanek Pärnumaa, Järvamaa, Viljandimaa ja Raplamaa keskkonnateenistustes. Avaliku väljapaneku käigus saab tutvuda veemajanduskava eelnõuga. Isikutel, kelle elu- või asukoht või kin-

nisasi jääb alamvesikonna territooriumile, on õigus esitada veemajanduskava avaliku väljapaneku kestel veemajanduskava kohta parandusi ja täiendusi ning veemajanduskava vaidlustada. Kõik ettepanekud tuleb esitada kirjalikult Keskkonnaministeeriumi Pärnumaa keskkonnateenistusele.

Vabariigi Valitsuse 3. juuni 2004 aasta määrusega nr 124 „Vesikondade ja alamvesikondade nimetamine“ on Eestis moodustatud kolm vesikonda ja kaheksa alamvesikonda. Keskkonnaminister on Pärnu alamvesikonna veemajanduskava koostamise eest vastutavaks määranud Pärnumaa keskkonnateenistuse. Pärnu alamvesikonna veemajanduskava eelnõu on valmis ning lähtuvalt Veeseaduse p 38² l 2 tuleb veemajanduskava avalikustada.

Veekaitse ja -kasutus põhineb kehtivatele õigusaktidele, Eesti keskkonnastrateegiale ja Eesti keskkonnategevuskavale. Olulisemaks vahendiks veepoliitika rakendamisel on veemajanduskava, mis koostatakse igale vesikonnale ja alamvesikonnale. Veemajanduskavade koostamise ning rakendamise aluseks on Euroopa Liidus veepoliitika raamdirektiiv ning Eestis veeseadus.

Veemajanduskava peamine eesmärk on kõikide vete hea seisundi tagamine. See hõlmab elanikkonna varustamise kvaliteetse joogiveega, põhjavee ja pinnavee kaitse, veekeskkonnaga seotud vee-elustiku mitmekesisuse säilimist ning veekasutuse ja kaitse terviklikku korraldamist selliselt, et toetada säästlikku majandusarengut. Veema-

janduskavade koostamine ja elluviimine on protsess, mis hõlmab lisaks veekaitsete meetmete kavandamisele ja rakendamisele ka veemajandusega seonduvate muude valdkondade eesmärkide arvestamist, st arvestama peaks kõike, mis mõjutab vett ning seeläbi kogu keskkonda.

Veemajanduskava peamise osa moodustab olemasoleva olukorra analüüs, mis koos abinõude programmiga (meetmete nimekiri olukorra parandamiseks) on aluseks veemajanduskavas püstitatud eesmärkide saavutamiseks.

Finantseerimisallikana nähakse peamiselt erinevaid kohalikke ja EL фонде. Selleks, et finantseerimist taotleda, peaks erinevad veemajandusega seonduvad projektid sisalduma vastava piirkonna veemajanduskavades.

Keskkonnaministeerium
Pärnumaa Keskkonnateenistus
Paul Kerese 4
80010 Pärnu

Veemajanduskava koordinaator
Elina Leiner
Elina.Leiner@parnu.envir.ee
4477386

Muudatused päästeteenistuses

Viimaste aastate jooksul on päästeteenistust puudutavas seadusandluses toimunud hulk muudatusi mis inimestele märkamatuks jäänud. Alles siis kui abi vaja läheb kogetakse, et päästjad teatud töödega enam ei tegele. Päästeteenistuse kohustuste hulka ei kuulu näiteks enam surnute vedu ega avariiliste autode transport. Seetõttu ei oma me ka selleks tööks vastavat varustust. Paraku on riigis palju lahendamata küsimusi ja inimestele vastu tulles oleme üritanud lahendada küsimusi, mis meie töövaldkonda ei kuulu. See on inimlik, kuid toob meile vahel kaasa arusaamatusi.

Eestis on moeasjaks pidevalt midagi reformida. Eelmisel aastal toimunud politseireformi tagajärjed on meile näha. Ilmselt tajume kõik, et antud lubaduste ja tegelikkuse vahel on ikka tükki tühja maad. Nüüd on järjekord jõudnud siis meieni. Selle asemel, et teenistust normaalselt rahastada, hakatakse seda reformima. Viimased ja tõsisemad muudatused viidi Päästeseadusesse sisse riigikogu poolt juuni lõpus ja need hakkavad tunda andma järgmisest aastast. Mis täpselt süsteemiga juhtub

ei oska praegu mitte keegi öelda. On lubatud, et kõik praegu olemasolevad komandod jäävad alles. Veelgi enam – on isegi räägitud komandode suuremast iseseisvusest, kuid eks seda näitab aeg. Üks kõige kummalisem muudatus on see, et komando isikoosseisul saavad olema erinevad töösuhted. Osad meist muutuvad avalikeks teenistujateks (pealik, meeskonna vanemad) ja nendega sõlmitakse avaliku teenistuse leping, ülejäänud jäävad tööle töölepingu alusel. Mis see endaga kaasa toob, on hetkel täiesti teadmata. On ju töölepingu ja avaliku teenistuse seadus erinevad, samuti nendega kaasnevad õigused ja kohustused. See võib kaasa tuua probleeme sisemises töökorralduses. Lisaks on räägitud palkade ühtlustamisest, sest praegu erineb näiteks Harjumaa päästja palk suuresti Põlvamaa päästja palgast.

Reformijate jutu järgi ei tohiks muudatused halvendada meie töö kvaliteeti. Tegelikult on see vale. Reformida võib ju lõputult, aga kui sellega ei kaasne teenistuse parem rahastamine,

muutub päästeteenuse kvaliteet iga aastaga aina halvemaks. Ei ole ju võimalik anda vana ja aegunud tehnikaga tänapäeva nõuetele vastavat abi. Lubatud uue depoo ehitus koostöös politseiga on siiani jäänud helesiniseks unistuseks. Kui politseile on praegune hoone liiga suur, siis meile jällegi liiga väike. Uus depoo annaks palju juurde piirkonna turvalisuse tõstmisel ja võimaluse võtta tööle ka uusi töötajaid. Täna sel päeval on komandos neli vakantset töökohta. Muidugi võidakse küsida, et milleks veel uusi mehi. Kuid on olemas seadus, mis kehtestab väljasõidumeeskonna suuruseks neli päästjat. Seaduse eesmärgiks on tagada päästjate turvalisus ja päästetöö kvaliteet. Meil on praegu vahis korraga kolm meest (kui keegi just ei haigestu). Raskematel päästetöödel võib ühe mehe puudumine tõsiselt häirida vajalikku tegevust, millest kõrvaltvaataja paraku õieti aru ei saa. Lisaks annaks nelja mehe olemasolu võimaluse tulekahjule sõita välja koheselt ka paakautoga. Kui veel mõned aastad tagasi kutsusime ülejäänud mehed kodudest välja piiparite abil, siis praegu on valitsuse palgapoliitika viinud meid niikaugele, et kõik vabad mehed on teises kohas tööl ja kedagi kätte saada on pea võimatu, sest pered tahavad toitmist ning elu elamist. Kuigi seaduse järgi ei tohiks inimene üle riikliku töötaja normi tööd teha, ei ole küll kuulda, et kedagi karistataks liigse töötegemise ja riigile maksude maksmise eest. Samas ei mõju ületöötamine inimeste tervisele just

hästi, mida on näidanud viimased juhtumid süsteemis.

Teine suur murelaps on meie tehnika. Kui võrrelda meid jällegi teise sisejulgeoleku tagaja, politseiga, siis seal räägitakse kõva häälega e-politseist ja mitte üle 5 aasta vanustest autodest, aga meie teeme oma sõite ikka 25 aasta vanuse autoga. Autoomanikud ilmselt teavad, mis tähendab sellises vanuses auto pidamine. Lisaks ei mahu meie varustus enam selle auto peale ära ja mingist kaasajastamisest pole juttugi. Kuid nagu vanasõnagi ütleb, et lootus sureb viimasena ja ehk toob järgmine aasta meie komandolegi mingitki leevendust.

Mis juhtub siis, kui Järvamaalt kaob ära Häirekeskus, on vara ennustada. Täna seni pole isegi kindel, millise piirkonna alla Järvamaa läheb ja millal see juhtub. Kas selle all kannatab ka hädaabikutsete vastuvõtu kvaliteet, näitab ilmselt elu ise. Siin ennustada ei taha.

Kokkuvõttes on kogu päästesüsteemi reform siiani küllaltki segane ja läbimõtlemata. Pea iga kuu pakutakse välja mõni uuendus ja stabiilsusest pole juttugi. Kuid nagu öeldud eesmärk ei ole ilmselt kvaliteet, vaid reform ise. Üks on selge, tulemas on väga segased ja samas huvitavad ajad

Priit Grünthal

Aravete tugikomando pealik

Küladepäevast Amblas

Küladepäeva rongkäik Ambla kirikusse

Lugupeetud lugejad.

Täna seaks on Järvamaa Külade päev Amblas ajalugu. Hingel pakitseb tänutunne ja tahaksin sellest nüüd priiks saada. Ei ole sõnu kiitmiseks Teid kõiki, kes te selle päeva heaks kordaminekuks öla alla panite, aitasite ideede ja tegemistega. Võimatu on loetleda kõiki nimepidi kuid suure tänu olete ära teeninud kõik. Tahan tänada ka Ambla valla rahvast, kes aktiivselt osalesid päeval või tulid lihtsalt üritust vaatama, nautima. Ilma Teieta oleks tegijate rõõm jäänud poolikuks.

Hoolimata mõningatest kahemõttelistest arvamustest Järva Teatajas, pean sellise traditsiooni jätkumist ülioluliseks. Küllap on nende arvajate asjatundlikus kaheldav või nad otsustavad tõesti ainult pealispinna põhjal peale õlle ja singi maitmist.

Mõni lause enda seisukoha tõestamiseks. Olen 100% nõus Hando Runneliga, kes kohtumisel Amblas tunnistas Eesti riigi maaelupoliitika äbarikkust. Ehk nagu ta väljendas: " Eesti riigil puudus taganemisplaan liikumaks kolhoosikorrast avatud

kodanikuühiskond. Tulemuseks on juba üle 10 aasta maaelu taandarengut, mis otseselt ohustab rahvuse püsijäämist. Ja veelkord viidates Hando Runnelile, kes rõhutas 10 käsu tähtsust: "Sina pead oma isa ja ema austama" ehk oma maast ja rahvast lugu pidama.

Tänane Eesti "õitseng" on paljuski saavutatud maaelu ja põllumajanduse arvel. Tallinn ja teised suured linnad nopivad vilju, mis peaks kuuluma kogu rahvale. Maainimene on alla surutud nii majanduslikult kui moraalselt. Ei ole ju lihtne taastada usku endasse ja enda töösse kui kümnekond aastat on Sind söimatud laisaks, lolliks ja lohakaks.

NATUKE KINDLUSTAMISEST

As IF Kindlustus on suurim kindlustusselts Eestis ja turuliider varakindlustuses. Turuosa moodustab umbes 43% (pidevalt kasvades): Meie seltsil on pikaajased kindlustamise kogemused: oleme usaldusväärsed ja oma ala parimad asjatundjad.

Järgmistes lehenumbrites tahaksin tutvustada ka teisi varakindlustusliike eraldi. Iga toote juures eraldi pikemalt peatudes ja lahti seletades.

Üks uuematest kindlustusliikidest on **töötajate õnnetusjuhtumi- ja tööandja tsiviilvastutus-kindlustus**. Praegu on paraku olukord selline, et Eesti Tööinspektsiooni allika andmetel tööõnnetuste arv pidevalt kasvab. Tööõnnetused aga vaikitakse tihti maha, sest tekitab tööandjale lisakulutusi ja kahjustab firma mainet.

Kui firma on otsustanud selle kindlustuse sõlmida, siis on kasu mõlemapoolne: tööandjal korvatakse õnnetusega kaasnevad kahjud, ta saab vaidluste korral õigusabi ning ekspertabi riskide hindamisel;

töötajal on turvatunne, ei varja tööõnnetusi, vaid likvideeritakse tagajärgi ning töötajal on korralik rahaline hüvitis (kaitse on 24 h: tel tööle ja koju).

TEADE—piimapukid

Kuna Järvamaal enam pukipiima kokku ei korjata, siis palun elanikkonnale edasi öelda, et nad olemasolevad piimapukid tee—äärtest ära koristaksid ja paneksid ka nende küljes olevad postkastid teise kohta.

Peale 1 septembrist 2004 koristab AS Järva Teed

Siin ongi meie kokkutulemise " point " . See ei olnud järjekordne laet, õllesummer või palagan. See ei olnud lihtsalt " murul külitamine" nagu kirjutas Signe Kalbrg. See oli küla inimeste eneseusu ja kodanikujulguse taastamise väljund. Iga küla, kes oli tulnud kohale on tänaseks millegi võrra rikkam. Inimesed said kokku, arutasid ja otsustasid. Tegutsesid koos. See on tohutu samm edasi apaatias, käegalöömisest, ükskõiksusest, mis on meid saatnud viimastel aastatel. Nii areneb mittemaalne kodanike tegevus, nii see tugevneb. Kes seda ei näe on lihtsalt pimedad või....

Soovin kõigile lusti ja rõõmu koos tegutsemiseks.

Vello Teor vallavanem

See vastutuskindlustuse liik on mõeldud juriidilistele isikutele ja füüsilisest isikust ettevõtjale, kes on oma alluvusse tööle võtnud töötajaid ning kellelga toimunud tööõnnetuste eest vastutab kui tööandja. Nii juriidiline isik kui füüsilisest isikust ettevõtja on tööandjana kohustatud tagama tema alluvuses töötavate töötajate tööohutuse igas tööga seotud olukorras. Kui siiski juhtub töötajaga tööõnnetus ja tööandja on tööõnnetuse eest vastutav, siis peab ta korvama tööõnnetuse tagajärjel tekkinud kahjud seadusega ettenähtud ulatuses ja korras. Kuna selline ootamatu väljaminek võib tööandjale kaasa tuua majanduslikke raskusi, siis ongi mõistlik sõlmida tööandjal tsiviilvastutuse leping, sest kindlustusselts võtab kokkulepitud ulatuses oma kanda need kahjud, mis on tekkinud tööõnnetuse tõttu töötajaga, lisaks ka kohtu- ja õigusabi kulud.

Ettevõtte ei pea kindlustama kõiki töötajaid. Makse oleneb kindlustatavate arvust. Arvatakse, et see kindlustustoode on väga kallis, vastupidi, väga odav. Tasub küsida! Sa ei pea kodust kaugele sõitma, piisab kui helistad mulle ja lepime kokku kohtumisaja! Eha Lumberg 53 412 674; 38 32 514

need piimapukid ära, kui omanikud neid ei taha.
Harju Teedevalitsus, Järva osakond
Jaan Vösu 5293973

Inside Story Headline

This story can fit 100-150 words.

The subject matter that appears in newsletters is virtually endless. You can include stories that focus on current technologies or innovations in your field.

You may also want to note business or economic trends, or make predictions for your customers or clients.

“To catch the reader's attention, place an interesting sentence or quote from the story here.”

If the newsletter is distributed internally, you might comment upon new procedures or improvements to the business. Sales figures or earnings will show how your business is growing.

Some newsletters include a column that is updated every issue, for instance, an advice column, a book review, a letter from the president, or an editorial. You can also profile new employees or top customers or vendors.

Inside Story Headline

This story can fit 75-125 words.

Selecting pictures or graphics is an important part of adding content to your newsletter.

Think about your article and ask yourself if the picture supports or enhances the message you're trying to convey. Avoid selecting images

Caption describing picture or graphic.

that appear to be out of context.

Microsoft Publisher includes thousands of clip art images from which you can choose and import into your newsletter. There are also several tools you can use to draw shapes and symbols.

Once you have chosen an image, place it close to the article. Be sure to place the caption of the image near the image.

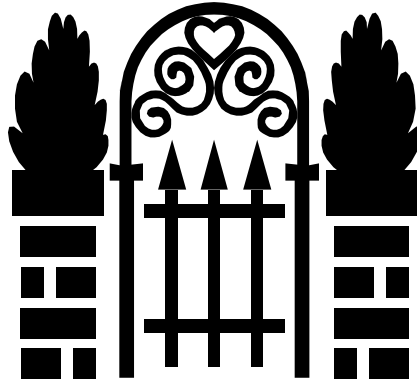

Inside Story Headline

This story can fit 150-200 words.

One benefit of using your newsletter as a promotional tool is that you can reuse content from other marketing materials, such as press releases, market studies, and reports.

While your main goal of distributing a newsletter might be to sell your product or service, the key to a successful

Caption describing picture or graphic.

newsletter is making it useful to your readers.

A great way to add useful content to your newsletter is to develop and write your own articles, or include a calendar of upcoming events or a special offer that promotes a new product.

You can also research articles or find “filler” articles by accessing the

World Wide Web. You can write about a variety of topics but try to keep your articles short.

Much of the content you put in your newsletter can also be used for your Web site. Microsoft Publisher offers a simple way to convert your newsletter to a Web publication. So, when you’re finished writing your newsletter, convert it to a Web site and post it.

Inside Story Headline

This story can fit 100-150 words.

The subject matter that appears in newsletters is virtually endless. You can include stories that focus on current technologies or innovations in your field.

You may also want to note business or economic trends, or make predictions for your customers or clients.

If the newsletter is distributed internally, you might comment upon new procedures or improvements to the business. Sales figures or earnings will show how your business is growing.

Some newsletters include a column

that is updated every issue, for instance, an advice column, a book review, a letter from the president, or an editorial. You can also profile new employees or top customers or vendors.

“To catch the reader’s attention, place an interesting sentence or quote from the story here.”

Inside Story Headline

This story can fit 75-125 words.

Selecting pictures or graphics is an important part of adding content to your newsletter.

Think about your article and ask yourself if the picture

Caption describing picture or graphic.

supports or enhances the message you’re trying to convey. Avoid selecting images that appear to be out of context.

Microsoft Publisher includes thousands of clip art images from which you

can choose and import into your newsletter. There are also several tools you can use to draw shapes and symbols.

Once you have chosen an image, place it close to the article. Be sure to place the caption of the image near the image.

Inside Story Headline

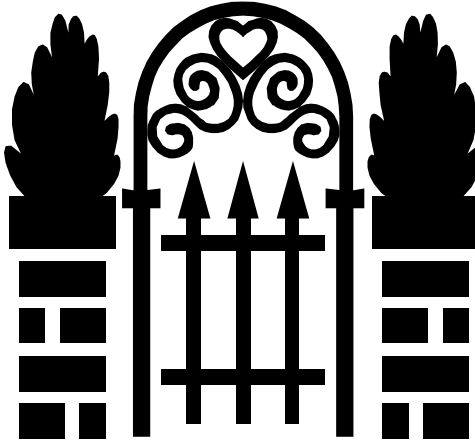
This story can fit 150-200 words.

One benefit of using your newsletter as a promotional tool is that you can reuse content from other marketing materials, such as press releases, market studies, and reports.

While your main goal of distributing a newsletter might be to sell your product or service, the key to a successful newsletter is making it useful to your readers.

A great way to add useful content to your newsletter is to develop and write your own articles, or include a calendar of upcoming events or a special offer that promotes a new product.

You can also research articles or find “filler” articles by accessing the World Wide Web. You can write about a variety of topics but try to keep your articles short.

Caption describing picture or graphic.

Much of the content you put in your newsletter can also be used for your Web site. Microsoft Publisher offers a simple way to convert your newsletter to a Web publication. So, when you're finished writing your newsletter, convert it to a Web site and post it.

Inside Story Headline

This story can fit 100-150 words.

The subject matter that appears in newsletters is virtually endless. You can include stories that focus on current technologies or innovations in your field.

You may also want to note business or economic trends, or make predictions for your customers or clients.

“To catch the reader's attention, place an interesting sentence or quote from the story here.”

If the newsletter is distributed internally, you might comment upon new procedures or improvements to the business. Sales figures or earnings will show how your business is growing.

Some newsletters include a column that is updated every issue, for instance, an advice column, a book review, a letter from the president, or an editorial. You can also profile new employees or top customers or vendors.

Inside Story Headline

This story can fit 75-125 words.

Selecting pictures or graphics is an important part of adding content to your newsletter.

Think about your article and ask yourself if the picture supports or enhances the message you're trying to convey. Avoid selecting images

Caption describing picture or graphic.

that appear to be out of context.

Microsoft Publisher includes thousands of clip art images from which you can choose and import into your newsletter. There are also several tools you can use to draw shapes and symbols.

Once you have chosen an image, place it close to the article. Be sure to place the caption of the image near the image.

Inside Story Headline

This story can fit 150-200 words.

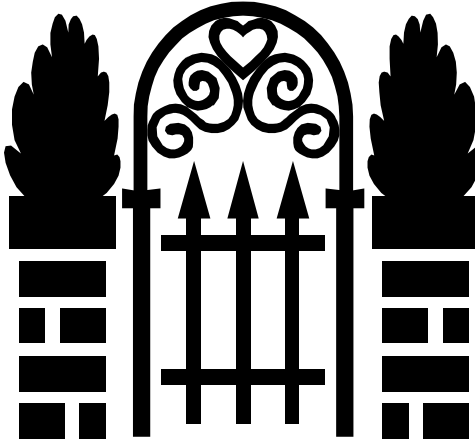
One benefit of using your newsletter as a promotional tool is that you can reuse content from other marketing materials, such as press releases, market studies, and reports.

While your main goal of distributing a newsletter might be to sell your product or service, the key to a successful newsletter is making it useful to your readers.

A great way to add useful content to your newsletter is to develop and write your own articles, or include a calendar of upcoming events or a special offer that promotes a new product.

You can also research articles or find “filler” articles by accessing the World Wide Web. You can write about a variety of topics but try to keep your articles short.

Much of the content you put in your newsletter can also be used for your Web site. Microsoft Publisher offers a simple way to convert your newsletter to a Web publication. So, when you're finished writing your newsletter, convert it to a Web site and post it.

Caption describing picture or graphic.

Inside Story Headline

This story can fit 100-150 words.

The subject matter that appears in newsletters is virtually endless. You can include stories that focus on current technologies or innovations in your field.

You may also want to note business or economic trends, or make predictions for your customers or clients.

“To catch the reader's attention, place an interesting sentence or quote from the story here.”

If the newsletter is distributed internally, you might comment upon new procedures or improvements to the business. Sales figures or earnings will show how your business is growing.

Some newsletters include a column that is updated every issue, for instance, an advice column, a book review, a letter from the president, or an editorial. You can also profile new employees or top customers or vendors.

Inside Story Headline

This story can fit 75-125 words.

Selecting pictures or graphics is an important part of adding content to your newsletter.

Think about your article and ask yourself if the picture supports or enhances the message you're trying to convey. Avoid selecting images

Caption describing picture or graphic.

that appear to be out of context.

Microsoft Publisher includes thousands of clip art images from which you can choose and import into your newsletter. There are also several tools you can use to draw shapes and symbols.

Once you have chosen an image, place it close to the article. Be sure to place the caption of the image near the image.

AMBLA VALLA INFOLEHT

ÕPILASRANSPOORT HOMMIK I RING

Roosna 6.30; Ambla 6.45; Käravete II 6.50; Siska 7.00; Kukevere 7.05; Käravete I 7.10; Aruküla 7.15; Aravete 7.20; Aravete KETE 7.25

II RING

Roosna 7.50; Reinevere 8.10; Jõgisoo 8.15; Ambla 8.20; Käravete II 8.25; Käravete I 8.30; Aravete 8.35

ÕHTU I RING

Roosna 15.40; Reinevere 15.25; Jõgisoo 15.15; Ambla 15.00; Käravete II 15.00; Käravete I 14.40; Aruküla 14.35; Aravete 14.30;

II RING

Roosna 16.20; Reinevere 16.35; Jõgisoo 16.45; Käravete II 17.00; Käravete I 17.05; Aravete 17.15

NB! Hommikul ja õhtul lasteaijalaste saatjad ning lapsed saavad koju vastavalt väljasõidule lasteaiast! INFO: 51 79506—bussijuht, 53 404 975—vallavanem

TÄHELEPANU!!!!!!

Ambla Vallavalitsus jagab uusi naiste kevad-sügis saapaid nr 32—40. Ühendust võtta sotsiaalnõunikuga 383 4242.

ÕNNITLEME AUGUSTIKUU JA SEPTEMBRIKUU SÜNNIPÄEVALAPSI

ALIDE—MIRALDA PUNG	11.09	91
GERTA—LEONTINE NURK	21.08	89
ELMI SAVILA	25.08	87
JOHANNA LIHU	26.09	86
HILJA VEERDE	06.08	85
LEIDA—MARIANNE VINERFELDT	26.08	85
LIDIA REINMAA	02.08	84
ANNA TOOMENIIT	20.08	84
AULI-VIHRID KIRSI	01.08	83
SAIMA SUSI	18.08	83
ÕIE VÕÖSA	08.08	82
AUGUST ROSMAN	11.08	82
HILMA NOORLIND	30.08	82
TATJANA MASALOVA	01.08	81
ELISE—MELANIE TOMSON	04.09	81
NATALJA HAANJAMÄGI	28.08	80
LIDIA SÖÖT	02.09	80
ERVIN OTS	03.08	78
HILJA SALMU	12.08	78
JOHANNES SAAREPUU	22.08	77
GHETE KELGO	02.09	77
HARRY TRAKS	17.09	77
JOHANNES SAARMÄE	27.09	77
MELANIE KALMUS	26.08	76
HEINRICH VAIMETS	06.09	76
MARIA IVANISIN	19.09	76
HILDA SAAREPERA	12.08	75
ELVIRA GERASSIMOVA	18.08	75
JUTA SEPA	21.08	75
ARVED PARRA	06.09	75
VAIKE UUSNURM	21.08	74
MAI KULL	12.09	74
ILSE VALDER	29.09	74
HELJA KEERLES	30.08	73
NIINA KARAKULOVA	14.09	73
SILVIA LILLEVÄLJA	15.08	72
KUNO KERNU	05.09	72
LEIDA RÕNGELEP	03.09	71
HELGI UMAL	06.09	71
PILVI—ROSALIE VISKOV	07.09	71
VALDA LIIVAR	18.09	71
ÕIE SALMU	02.08	70
LEILI—ELFRIEDE VÄITS	23.09	70
HELGA KAASIK	27.09	70

